

نظریات مطروحه پیشگیری از جرم در اسلام با تأکید بر ایران

علیرضا خادمی^۱

^۱ کارشناسی ارشد حقوق گرایش جزا و جرم‌شناسی، مربی گروه حقوق، دانشگاه آزاد یاسوج، ایران

چکیده

عدم شفافیت وظایف دستگاه‌ها و سازمانهای ذیربط و همچنین ناکافی بودن قوانین و مقررات نیز بوضوح دیده می‌شود. مهمترین مساله فراهم نمودن شرایط و تعبیه کردن راه کارهایی است که بتوان با کاهش میزان جرم در سطح ایران به زندگی عادی برگرداند ولی متأسفانه تلاش نظامدار و قابل توجهی در این زمینه صورت نمی‌گیرد. برای بررسی نظریات مطروحه پیشگیری از جرم با تأکید بر ایران در پژوهش حاضر از روش تحلیل اسنادی استفاده شده است. از این رو، ابتدا به جمع‌آوری منابع پرداخته شده است. این منابع عبارت بوده اند از مجموعه آیین نامه‌های مصوب هیات دولت و قوانین تصویب شده در خصوص نظریات مطروحه در ارتباط با پیشگیری از جرم، اطلاعات حاصل از پیمایش‌های مطالعات و بررسی‌های صورت گرفته توسط محققان، سازمانها و نهادهای مختلف دولتی و غیردولتی، مقالات و کتاب‌های چاپ شده در عرصه پیشگیری از جرم در ایران توسط محققان مستقل با نهادها و وزارتخانه‌ها) نیز جزء اسناد مورد تحلیل در تحقیق حاضر بوده اند نتایج تحقیق نشان می‌دهد: با اتخاذ تدابیر و اقدامات مناسب برای از بین بردن یا کاهش عوامل جرم را بر محیط اجتماعی و عمومی اثرگذار باشد مثل ایجاد مکان‌های تفریحی و یا احداث فضای سبز، با شناسایی عوامل خطر تقویت حمایتی و مداخله زودرس به ویژه در مورد اطفال نوجوانان از ارتکاب به بزه کاری، پیشگیری نماید. در این میان، توجه به آموزه‌های اسلامی و تربیت دینی و عوامل پیشگیرانه از: «اعتقاد به توحید، اعتقاد به معاد، نقش و تاثیر نماز در پیشگیری از جرم، امر به معروف و نهی از منکر، انفاق و احسان، حجاب و عفاف، نظارت و واپایش، تعلیم و آموزش عمومی، پیشگیری از طریق خانواده، محبت و مهرورزی، معاشرت با نیکان و صالحان، اجرای روش الگو دهی و الگو گیری، ترویج فرهنگ صبر، بردباری و شکر گزاری و عملیاتی و اجرایی کردن آنها در نظام تعلیم و تربیت ایران اثر گذار است.

کلمات کلیدی: پیشگیری از جرم، نظریات، تأکید بر ایران.

مقدمه

پیشگیری از جرم، امروزه مورد توجه متولیان سیاست جنایی اغلب نظام‌های حقوقی قرار گرفته است؛ در این سیاست، برای جلوگیری از تحقق بزه، گاهی به اعمال اقدامات اصلاحی، روی بزهکار برای جلوگیری از ارتکاب مجدد بزه و در مواردی به اجتماع و علل اجتماعی مؤثر در تحقق جرم و شیوه از بین بردن آثار آن پرداخته می‌شود. در هر نظام و مکتب حقوقی به تناسب مبانی نظریه‌ها و تعاریفی که برای جرم و بزهکاری ارائه می‌شود، راهکارهای پیشگیری نیز متفاوت است؛ از جمله نمونه‌ها و الگوهای پیشگیری می‌توان به دین و راهکارهای پیشنهادی آن در زمینه پیشگیری با عنوان «پیشگیری دینی» اشاره نمود.